

УДК 633.854.78:631.811

Гирка А. Д., доктор с.-г. наук, професор, заступник директора з наукової роботи
Сидоренко Ю. Я., кандидат с.-г. наук, с.н.с., провідний науковий співробітник
Бочевар О. В., кандидат с.-г. наук, с.н.с., провідний науковий співробітник
Алексєєв Я. В., кандидат с.-г. наук, старший науковий співробітник
 Державна установа Інститут зернових культур Національної академії аграрних наук України
 e-mail: olgamedodessa@ukr.net

ЕФЕКТИВНІСТЬ ВИКОРИСТАННЯ ПРЕПАРАТІВ АНТИСТРЕС, ЕНДОФІТ L1+, ЕНДОФІТ L1+A3, АКМ І ЕНДО CUZNV У ПОСІВАХ СОНЯШНИКУ

Науковими дослідженнями встановлено, що в технології вирощування соняшнику бажано разом з основними елементами живлення вносити мікроелементні препарати, дефіцит яких може призводити до пригнічення росту і розвитку рослин та зниження їх продуктивності.

Метою науково-дослідної роботи було вивчити вплив позакореневого підживлення рослин соняшнику гібриду НК Неома препаратами Антистресс, Ендофіт L1+, Ендофіт L1+A3, АКМ і ЕНДО CuZnV на їх ріст і розвиток та формування врожайності насіння.

Дослідження проводились впродовж 2021–2022 рр. в зерно-паро-просапній сівозміні Ерастівської дослідної станції ДУ ІЗК НААН, яка розташована у північному Степу України. Агротехніка у досліді – загальноприйнята для зони.

Аналіз основних елементів структури врожаю соняшнику показав, що діаметр кошика у варіантах, що досліджувались, найбільше підвищився відносно контролю при обприскуванні рослин у фазі 3–4 пари справжніх листків сумішшю препаратів Антистресс 1,7 кг/га + Ендофіт L1+, 0,20 кг/га або Антистресс 1,7 кг/га + Ендофіт L1+A3, 0,20 кг/га, а у фазі утворення кошиків – АКМ, 0,5 кг/га + ЕНДО CuZnV, 0,48 кг/га – на 2,1–2,5 см. За умов одноразового обприскування рослин соняшнику у фазі 3–4 па-

ри справжніх листків препаратами Антистресс 1,7 кг/га + Ендофіт L1+, 0,20 кг/га або Антистресс 1,7 кг/га + Ендофіт L1+A3, 0,20 кг/га діаметр кошика перевищив контрольні значення на 1,5–1,7 см.

У варіантах досліді, де використовували препарати дворазово за вегетацію соняшнику – у фазах 3–4 пар листків та утворення кошика – спостерігалось і зростання маси 1000 насінин – на 4,1–4,3 г (44,5–44,7 г). Застосування цих препаратів лише у фазі 3–4 пар справжніх листків культури сприяло збільшенню маси 1000 насінин, порівняно з контрольним варіантом, на 3,2–3,4 г (43,6–43,8 г).

Таким чином, за результатами досліджень кращими за ефективністю виявились варіанти з комплексним використанням препаратів: при обприскуванні рослин у фазі 3–4 пари справжніх листків сумішшю Антистресс 1,7 кг/га + Ендофіт L1+, 0,20 кг/га або Антистресс 1,7 кг/га + Ендофіт L1+A3, 0,20 кг/га, а у фазі утворення кошиків – АКМ, 0,5 кг/га + ЕНДО CuZnV, 0,48 кг/га, це позитивно вплинуло на формування показників структури врожаю та забезпечило вищу врожайність насіння соняшнику в досліді – 2,40–2,45 т/га, що вище за контроль на 0,20–0,25 т/га або 9,1–11,4%.

УДК 633.853.494

Головаш Л. М. молодший науковий співробітник
 Устимівська дослідна станція рослинництва Інституту рослинництва ім. В.Я. Юр'єва Національної академії аграрних наук України
 e-mail: udsr@ukr.net

ВИВЧЕННЯ КОЛЕКЦІЇ ОЗИМОГО РІПАКУ (*BRASSICA NAPUS L.*) В УСТИМІВСЬКІЙ ДОСЛІДНІЙ СТАНЦІЇ РОСЛИНИЦТВА

Багаторічною селекційною практикою встановлено, що в процесі створення нових високопродуктивних сортів ріпаку озимого враховується багато важливих біометричних та господарських показників. Колекцію ріпаку сформовано з метою виявлення матеріалу із стабільним проявом морфологічних та господарсько-цінних показників. У 2022 році в розсаднику вивчення колекційного матеріалу проведено дослідження набору зразків ріпаку озимого в кількості 21 шт. У травні провадилася ізоляція рослин з метою розмноження автентичного насіння. Вегетаційний період ріпаку озимого складав 270–278 діб, при значенні у стандарті – 278 діб. Сходи з'явилися на 7–8 добу після посіву.

Довжина міжфазного періоду «сходи-цвітіння» коливалася в межах 235–237 доб. Від цвітіння до дозрівання плодів проходило 39–43 доби. Період між дозріванням нижніх стручків на центральній гілці і верхніх стручків на бокових гілках коливався у межах 12–14 днів. Переважна більшість зразків колекції ріпаку озимого належала до середньостиглої та ранньостиглої груп. Найкоротший період від сходів до дозрівання відмічено у зразка UE0500507 (Литва) – 270 діб. За результатами дослідження в 2022 році всі висіяні зразки мали високий показник перезимівлі (бал 9).

Висота рослин, стійкість рослин до вилягання та висота від поверхні ґрунту до першого розгалуження стебла – важливі характеристики для